

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตาม อาชีพ วุฒิการศึกษา กลุ่มมีแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขนาดโรงเรียน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติจริง ไม่แตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติจริง ไม่แตกต่างกัน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกลุ่มกัน มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติจริง ไม่แตกต่างกัน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติจริง ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2545 จำนวน 605 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก กำหนดจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เกรซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan , 1970 : 608 –609 อ้างจาก ยุทธพงษ์ กัยวรรณ , 2543 : 75) โดยวิธีการสุ่มแบบระดับชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยพิจารณาโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (Statum) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 487 คน ดังนี้คือ ผู้แทนผู้ปกครอง 68 คน ผู้แทนครู 69 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 68 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 68 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 64 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 112 คนและผู้บริหารสถานศึกษา 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ฐานเกณฑ์ตามอาชีพ วุฒิการศึกษา กลุ่มผู้แทนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏพิษณุโลก สงครามพิษณุโลก ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำหนังสือแจ้งไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยให้ผู้บริหาร ในฐานะกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตำแหน่ง ให้ความสะดวกขอความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ของโรงเรียนทุกกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ออกเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและบางส่วนส่งทางไปรษณีย์

2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยสถิติ ดังนี้

1. ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ อาชีพ วุฒิการศึกษา กลุ่มผู้แทนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขนาดของโรงเรียน ใช้สถิติความถี่และร้อยละ
2. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติอ้างอิงที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ใช้การสถิติเอฟ (F - test) และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ภายหลังด้วยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe's Method)
4. ข้อมูลที่เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าที (t - test)

สรุปผล

1. บทบาทที่คาดหวัง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา พ.ศ.2543 โดยปรับบทบาทหน้าที่ตามภารกิจในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง
3. บทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. บทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามอาชีพ ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. บทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

6. บทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามกลุ่มผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

7. บทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จากผลการวิจัยที่กล่าวมา มีประเด็นสำคัญที่น่ามาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากทุกด้านทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการฯ มีความคาดหวังที่จะเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมมีผลต่อสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ เวียงทอง(2544) ได้ศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย พบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมเด็กและเยาวชน การศึกษานอกระบบและด้าน การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา(2543) ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเน้น ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีความขัดแย้งกัน โดยรัฐต้องลดบทบาทการควบคุมมาเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนเองทุกๆด้าน ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ การจัดองค์กร การแบ่ง

สายงานและการบริหารงานบุคคล ด้านวิชาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น เป็นวิทยากรท้องถิ่นและด้านการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง ร่วมบริจาคทรัพย์สินและวัสดุอื่นให้แก่สถานศึกษา ร่วมเป็นวิทยากรท้องถิ่น ให้ทุนการศึกษานักเรียน ตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนโรงเรียนและนำวัสดุท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

2. ผลการศึกษาการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้างทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ในกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง ครู และผู้แทนศิษย์เก่า มีการปฏิบัติจริงด้านส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ในเรื่องส่งเสริมให้การฝึกอาชีพพระยะสั้นให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความชัดเจนในเรื่องบทบาทหน้าที่ว่า คนมีหน้าที่อะไร เพื่ออะไรและทำเพื่อใคร เพราะบุคคลที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นบุคคลถูกร้องขอมาจากสถานศึกษาจากการคัดเลือกจากกลุ่มบุคคลต่างๆ จึงทำให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ไม่ชัดเจน และคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษามากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับนิพนธ์ เสือก้อน(อ้างในเอกสารวิชาการประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการและประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2546 สมาคมผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 2547 : 28-29) คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากร ทุน งบประมาณ หรือให้ความช่วยเหลือตามที่สถานศึกษาร้องขอเท่านั้น จึงขาดการต่อเนื่องในการเข้ามา มีส่วนร่วมและความกระตือรือร้น ในการจัดการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมสามัญศึกษา(2543) พบว่า ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเอกวิทย์ ณ ถลาง(อ้างในวิโรจน์ สารรัตนะ : กระบวนการนโยบายการศึกษา 2539 : 78) ได้ให้ทรรศนะว่า "...การศึกษาใน 3 ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการบริหารภายใต้เผด็จการทางความมีอยู่ การบริหารการศึกษายังมีการรวมศูนย์บริหารภายใต้เผด็จการอย่างเข้มข้น เหมือนสังหาราชการอื่นนอกจากนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีน้อยไม่จริงจิง..." และสอดคล้องกับรายงานสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2538)ระบุว่า การศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบที่ถูกกำหนดไปจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับทรัพยากร ความต้องการความเป็นอยู่วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดการศึกษาที่ผ่านมารัฐเป็นผู้ผูกขาด แม้ปัจจุบันจะส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น แต่ระบบการจัดการยังเป็นระบบศูนย์รวมอำนาจรวมทั้ง กฎ ระเบียบ และขั้นตอนต่างๆ ยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา กลุ่มผู้แทนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขนาดของโรงเรียน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และบทบาทที่ปฏิบัติจริง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังและความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วม ในการปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ ในด้านการกำหนดนโยบาย ส่งเสริม กำกับ ติดตาม รายงานผลการปฏิบัติงานตลอดจนระดมทุน งบประมาณ ทรัพยากรและสนับสนุนการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นของตนเองให้มีความทัดเทียมและเพิ่มศักยภาพในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นให้สูงขึ้นแต่ทางปฏิบัติอาจทำไม่ได้เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของวิเชียร บรรลือและคณะ(2543:79) อังในชัยวัฒน์ เวียงทอง, (2544 : 74) กล่าวว่า การปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเรื่องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ยังไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งไม่เป็นไปตามแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2535 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้ระบุถึง การมุ่งส่งเสริมให้ชุมชน ได้มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียน การสนับสนุนเครือข่ายต่างๆ เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชนรวมทั้งระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการศึกษา การกระจายอำนาจไปยังทุกพื้นที่ของสังคม ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของชุมชนและพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ บุญประเสริฐ (2543) การจัดการศึกษาที่จะให้ผู้เรียนมีคุณภาพนั้น คณะกรรมการสถานศึกษา จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะกรรมการเป็นกลไกเชื่อมโยงนโยบายของรัฐให้เข้ากับความต้องการของชุมชน เช่นเดียวกับสนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์(1978 : อังในชชาติ พงษ์สมจิตร (2540)ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในโรงเรียนชุมชนและประสิทธิผลของโรงเรียนในประเทศไทย พบว่า ปัญหาขัดขวางการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนมีหลายด้าน กล่าวคือ การขาดแคลนความพร้อมของอาคารสถานที่ การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรด้านวิชาชีพ ความไม่เพียงพอด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ขาดการประสานงานชุมชน การขาดการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขณะที นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์(2525) ได้ให้ทรรศนะว่า โรงเรียนและชุมชนต้องเป็นของคู่กันเสมอ โรงเรียนได้รับสนับสนุนทางการเงินจากชุมชน ในรูปของภาษีและความช่วยเหลือพิเศษ ดังนั้นโรงเรียนจึงมีข้อผูกพันทางกฎหมาย ศีลธรรมและความร่วมมือกับชุมชนประชาชน จะ

ต้องมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและอุปถัมภ์โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน จะต้องเป็นขบวนการสองทางคือ โรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและในขณะเดียวกันชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุนโรงเรียน

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัด พิษณุโลก จำแนกตามอาชีพ ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านที่ 4 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ ของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นตลอดจนวิทยาการภายนอก ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งการสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อาชีพรับราชการ จะมีความคาดหวังสูงกว่า อาชีพค้าขาย เกษตรกรและรับจ้างทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็น ว่า บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ตามที่เป็นจริงของคณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มอาชีพอื่น มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคาดหวังมีความต้องการในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ทำการศึกษาในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา(ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) พบว่า กลุ่มผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดมีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุนงบประมาณ การจัดตั้งองค์กรชุมชน ช่วยเหลือและร่วมจัดหาต้นทุนการศึกษา และดำเนินวัสดุ อุปกรณ์แก่โรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรม หารายได้ นำเงินบำรุงภาษีท้องถิ่นมาเป็นส่วนให้โรงเรียน สนับสนุนด้านแรงงาน ที่ดินและสิ่งก่อสร้างและร่วมติดตามผลการศึกษาอย่างเหมาะสม ทั้งหมดนี้ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัด พิษณุโลก จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านที่ 4 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ ของชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นตลอดจนวิทยาการภายนอก ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งการสืบสานจารีตประเพณี

ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทุกรายข้อย่อยในแต่ละด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความคาดหวังสูงกว่า ผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี เนื่องจากผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะอยู่ในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มที่เป็นข้าราชการ ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษาโดยตรง ความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆในสถานศึกษาจึงมีมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มอื่นๆ เนื่องจากจะส่งผลต่ออาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงานและการบริหารงานโดยรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของพร สีหมอก (2534 : 196 –200) ซึ่งได้เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในทรรณะของครูผู้สอนผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่านพบว่า โดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านการสร้างความเข้าใจในการใช้หลักสูตรและการจัดทำแผนพัฒนา มีความคาดหวังแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร(2543 : 42) สรุปเพิ่มเติมว่า ชุมชน ผู้ปกครอง สมาคมครู - ผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า ส่วนมากให้ความคิดเห็นว่า ตนเองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเป็นทางตรงกันข้าม

6. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายบุคคล บทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามกลุ่มผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน ชัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาทุกรายข้อย่อยในแต่ละด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารจะมีความคาดหวังสูงกว่าผู้ปกครอง และคณะกรรมการกลุ่มต่างๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารส่วนใหญ่บริหารงานอยู่ในโรงเรียนมีการวางแผน กำกับติดตามการบริหารงานภายในโรงเรียนเป็นประจำอยู่แล้ว จึงต้องมีการปฏิบัติจริงในบทบาทหน้าที่มากกว่าคณะกรรมการกลุ่มอื่นๆ

7. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาทุกรายข้อย่อยในแต่ละด้าน พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่มีความคาดหวังสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะต้องรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบริหารวิชาการ บริหารงาน ประมาณ บริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ซึ่งจะต้องมีความคาดหวังในเรื่องดังกล่าวสูงกว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก เพราะต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์และภาพพจน์ของโรงเรียนที่เกิดขึ้น มิฉะนั้นจะถูกลดความเชื่อถือจากชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กก็บริหารงานด้านต่างๆได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ เพราะขาดปัจจัยการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับวราภรณ์ วงศ์ใหญ่(2540) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน พบว่า ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหาของหมู่บ้านร่วมกับโรงเรียนน้อย ประชาชนมีส่วนร่วมวางแผนน้อย จึงทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เข้าใจวิธีดำเนินงานของโรงเรียน

8. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามอาชีพ ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาทุกรายข้อย่อยในแต่ละด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อาชีพข้าราชการ ปฏิบัติจริงสูงกว่าอาชีพรับราชการ เกษตรกรและอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องส่งเสริมให้มีการฝึกอาชีพระยะสั้นให้กับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในเรื่องส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษา ที่เอื้อต่อการพัฒนาและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเรื่อง สนับสนุนให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส ได้เรียนทุกคน ให้ทุนการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีอาชีพค้าขายส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง มีรายได้ไม่แน่นอนรายได้ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ภาควิชา(2540) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยว่า ชุมชนที่ตนเองศึกษาเป็นชุมชนในท้องถิ่นและเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งอยู่ เป็นชุมชนในท้องถิ่น มีสภาพเศรษฐกิจไม่ดี ประชาชนส่วนใหญ่ฐานะยากจน เข้าร่วมในการจัดการศึกษาที่ทางโรงเรียนได้ไม่เต็มที่ จึงมีความต้องการและร่วมปฏิบัติจริงในสามเรื่องดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าอาชีพอื่น เพื่อกระตุ้นให้ภาคีร่วมช่วยเหลือเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ แต่ขาดโอกาสได้มีโอกาสเหมือนกับเด็กทั่วไป และมีความเท่าเทียมกับเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ค่อนข้างจะมีความพร้อมกว่า

9. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาทุกรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ส่วนใหญ่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จะมีการปฏิบัติจริงสูงกว่า กรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากลุ่มผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นข้าราชการระดับสูง จึงมีการปฏิบัติจริงสูงกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เพราะถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการ และการให้เกียรติปฏิบัติจริงในงานด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องมากกว่ากลุ่มที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า

ปริญญาตรี สอดคล้องกับพร สัมมอก(2531 :197) ครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะได้รับพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ในการจัดทำโครงการต่างๆของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

10. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามกลุ่มผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทุกด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาทุกรายข้อย่อยในแต่ละด้านพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติจริงมากกว่าครู ในเรื่อง การส่งเสริมให้การฝึกอาชีพระยะสั้นให้กับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่และงบประมาณที่จะส่งเสริมสนับสนุน ในเรื่อง ส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และบุคคลทั่วไป ที่ไม่มีอาชีพหรือต้องการมีอาชีพเสริม ในส่วนของครูหรือโรงเรียนจะมีเงินงบประมาณ เงินอุดหนุนรายหัวเด็กนักเรียน ที่ทางราชการจัดสรรหรืออนุมัติมาให้เท่านั้น และจำเป็นจะต้องใช้ในการบริหารจัดการ ในการพัฒนาโรงเรียนและจัดทำสื่อการเรียนการสอน จึงไม่เพียงพอต่อการฝึกอาชีพระยะสั้นให้เด็กพิการ ซึ่งโรงเรียนบางแห่งไม่มีเด็กพิการเรียนร่วม ส่วนเด็กด้อยโอกาสทางโรงเรียนส่งเสริมตามงบประมาณที่ทางราชการต้นสังกัดจัดให้หรือได้รับสนับสนุนจากองค์กรเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเท่านั้น จึงไม่มีโอกาสได้ส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวเหมือนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

11. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกขนาดโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้านพบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทุกรายข้อในทุกด้าน ส่วนใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติจริงสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะต้องรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ซึ่งจะต้องมีทรัพยากรพร้อมและการปฏิบัติจริงในเรื่องดังกล่าวสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะต้องคำนึงถึงภาพพจน์ของโรงเรียนที่เกิดขึ้น มิฉะนั้นจะถูกลดความเชื่อถือจากชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กก็บริหารงานด้านต่างๆได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ เพราะขาดปัจจัยการระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เมตต์การจิตและคณะ(2541, อ้างใน รายงานการวิจัยของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา,2543:38-39)ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา ในเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม พบว่า เวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ถิ่นกำเนิดที่โรงเรียนตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่า ความคาดหวังต่อโรงเรียน สัมพันธภาพกับโรงเรียน เป็นปัจจัยเสริมในการมีส่วนร่วมและเป็น

อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอย่างมาก ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การมีมนุษยสัมพันธ์ ความประพฤติ การเอาใจใส่ของครูต่อเด็กเป็นปัจจัยเสริมและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมได้มาก ความไม่โปร่งใสทางการเงินเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยจะขอเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก จะต้องศึกษามารกิจหรือตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ให้มีความรู้ ความเข้าใจจนเกิดศักยภาพที่จะพัฒนาการศึกษา ตามบทบาทที่ตนเองได้รับให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตระหนักในความเป็นเจ้าของสถานศึกษา โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบรับผล ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันและควรนำผลการวิจัยไปร่วมกำหนดนโยบาย ในเทศ กำกับติดตาม และการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิผลเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้ผลการวิจัยที่พบไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ แก้ปัญหา การบริหาร กำกับ ติดตาม นิเทศการปฏิบัติงานตามกรอบ นโยบาย และภารกิจ ที่ได้รับอย่างเป็นระบบ เช่น ตัวส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคน ในเขตบริการได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งพิทักษ์สิทธิเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ มีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันมากที่สุด ควรนำเรื่อง ดังกล่าวดำเนินการพัฒนาเป็นอันดับแรก และพิจารณาเป็นข้อย่อย ในแต่ละด้าน เช่น ด้านกำหนดนโยบายให้ความเห็นชอบในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ในเรื่องศึกษาปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ของท้องถิ่นแล้วเรียงลำดับความสำคัญ และความจำเป็นเพื่อไปกำหนดนโยบายและแผน พัฒนาของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกันมาก ควรนำเรื่องดังกล่าวมากำหนดแผนพัฒนาเป็นอันดับแรก จากนั้นก็นำข้อ ย่อยอื่นในแต่ละด้านที่พบจากผลการวิจัย ตามข้อแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบท บาทที่ปฏิบัติจริงมาจัดเรียงลำดับความจำเป็นเร่งด่วนและกำหนดแผนพัฒนาให้เป็นไปตาม ลำดับเพื่อนำพาสถานศึกษาสู่การพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามศักยภาพต่อไป

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ต้องปรับแนวคิด เน้นการ บริหารโดยการมีส่วนร่วม เข้าหาชุมชน สร้างเครือข่ายชุมชนและเครือข่ายองค์กรต่างๆ ยึด หลักให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบท

บาทและมีส่วนร่วมในภารกิจหรืองาน ที่ได้รับมอบหมายตามบทบาทหน้าที่ ร่วมกำหนดนโยบายทางด้านการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ปรับระบบงานในสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทและภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากขึ้น

4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ต้องปรับแนวคิดและวิธีการให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามความเหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นให้มากขึ้น การร่วมประชุมสัมมนา เข้าร่วมการอบรม ประสานงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้เสียสละเวลา มีเวลา มีศักยภาพ เข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ โดยปรับแนวคิดและวิธีการให้ตรงกัน สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการ ความพร้อมของชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้นำองค์กรต่างๆ บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องมากำหนดนโยบายการจัดการศึกษา จัดทำสารบัญชีกิจกรรมสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2. ควรมีการศึกษากลุ่มผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงความสัมพันธ์และประสิทธิภาพของกรปฏิบัติงานแต่ละกลุ่มกับพฤติกรรมกรปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ และบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงพัฒนางานในสถานศึกษาต่อไป